

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

КАРАР

«20» 08 2020 ел

Яр Чаллы

№ 3119

2020-2025 елларга «Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районында авыл территорияләрен комплекслы үстерү» муниципаль программасын раслау турында

«2013-2022 елларга Татарстан Республикасында авыл хужалыгын үстерү һәм авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын жайга салу» дәүләт программасын раслау турында» 2013 елның 8 апрелдәге 235 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарына үзгәрешләр кертү хакында» 2020 елның 25 апрелдәге 330 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән расланган «Авыл территорияләрен комплекслы үстерү» ярдәмче программасын үтәү йөзеннән һәм «Татарстан Республикасында «Авыл территорияләрен комплекслы үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасын гамәлгә ашыру турында» 2020 елның 14 маендагы 387 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә

КАРАР БИРЭ:

1. 2020-2025 елларга «Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районында авыл территорияләрен комплекслы үстерү» муниципаль программасын расларга.
2. Төзелеш, архитектура һәм халык яшәешен тәмин итү бүлегенә элеге карарны 3 эш көне эчендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (<https://tukay.tatarstan.ru/>) һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<https://pravo.tatarstan.ru/>) урнаштыруны тәмин итәргә.
3. Элеге карар үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет Житәкчесенә төзелеш, архитектура һәм халык яшәешен тәмин итү буенча урынбасарына йөкләргә.

Башкарма комитет Житәкчесе
вазыйфаларын башкаручы

А.Р. Хәбибуллин

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 3119 номерлы карарына кушымта

2020-2025 елларга «Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының авыл территорияләрен комплекслы үстерү» муниципаль программасы

Программа паспорты

Ярдәмче программаның муниципаль заказчысы	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты				
Ярдәмче программаның төп эшләүчеләре	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм халык яшәешен тәмин итү бүлеге				
Ярдәмче программаның максатлары	Авыл территорияләрендә уңайлы тормыш шартлары булдыру, авылга һәм авылда яшәү рәвешенә уңай мөнәсәбәт формалаштыру				
Ярдәмче программаның бурычлары	Авыл халкының арзан һәм уңайлы торака ихтыяжын тәмин итү; авылны социаль-инженерлык яктан төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү				
Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары	2020-2025 еллар				
Ярдәмче программаны еллар һәм чыганаclar буенча бүлеп финанслау күләме	Программаны гамәлгә ашыруны финанслауның гомуми күләме 248 881,7 мең сум тәшkil итәчәк, шул исәптән федераль бюджеттан жәлеп итүгә планлаштырыла торган акчалар хисабына – 105 489,8 мең сум, Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына – 76 389,2 мең сум, муниципаль районнарның жирле бюджетлары хисабына – 2 204,2 мең сум, бюджеттан тыш чыганаclar хисабына – 64 798,5 мең сум. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны ресурслар белән тәмин итү күләме еллар буенча түбәндәгене тәшkil итә:				
	ел	Средстволар күләме, мең сумда			
		Татарстан Республикасы бюджеты	Жәлеп итүгә планлаштырыла торган федераль бюджет	Муниципаль районнарның жирле бюджеты	Бюджеттан тыш чыганаclar
	2020	11230,6	15508,9	324,1	9526,6

	2021	11792,1	16284,3	340,3	10002,9
	2022	12381,7	17098,5	357,3	10503,0
	2023	13000,7	17953,4	375,1	11028,1
	2024	13650,8	18851,1	393,9	11579,5
	2025	14333,3	19793,6	413,5	12158,4
	Барлыгы	76389,2	105489,8	2204,2	64798,5
	<p>Ярдәмче программа юнәлешләре буенча Татарстан Республикасы бюджетыннан бүлеп бирелә торган акчалар суммасына чираттагы финанс елына Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә ел саен төгәллек кертеләчәк</p>				
<p>Ярдәмче программа максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре</p>	<p>Авыл территорияләрендә яшәүче гражданныр өчен гомуми мәйданы 5 868,8 мең кв. м. булган торак файдалануга тапшыру; 2 берәмлек компактлы торак төзелеше өчен мәйданчыкларны комплекслы төзекләндерү. 2 берәмлек авыл территорияләрен төзекләндерү буенча проектларны гамәлгә ашыру.</p>				

I. Программаны тормышка ашыру өлкәсе, төп проблемалар, аларны хәл итүне бәяләү һәм үсеш фаразлары

Тукай муниципаль районы үсеше хәзерге этапта дәүләт ягыннан авыл территорияләрен үстерүгә игътибар арту белән характерлана.

2014 елдан башлап Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районында «2014-2017 елларга һәм 2020 елга кадәр чорга авыл территорияләрен тотрыклы үстерү» федераль максатчан программасы турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2013 елның 15 июлендәге 598 номерлы карары белән расланган «2014-2017 елларга һәм 2020 елга кадәр чорга авыл территорияләрен тотрыклы үстерү» федераль максатчан программасы гамәлгә ашырылды. 2014 елдан әлеге программа кысаларында авыл җирлегендә эшләүче гаиләләрен һәм яшәү белгечләрен торак белән тәмин итү буенча чаралар гамәлгә ашырылды.

Авылда яшәү шартларын яхшырту, башка факторлар белән беррәттән, аграр өлкәдә инвестиция активлыгын арттыруга, социаль хәлне яхшыртуга ярдәм итте.

Шул ук вакытта гамәлгә ашырылган чаралар авыл территорияләрен икътисадый потенциалын тулысынча һәм нәтиҗәле файдалану һәм авыл халкының тормыш сыйфатын арттыру өчен җитәрлек түгел.

Территорияләрен тотрыклы үстерү чараларын гамәлгә ашыруда дәүләтнең ролен көчәйтү максатчанлыгы түбәндәгеләргә нигезләнган:

авыл территорияләрен тотрыклы үстерү максатчан юнәлешен авылда тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын арттыру, аграр һәм башка секторларны икътисадый үстерү өчен социаль нигезләр булдыру өлешендә Россиянең социаль-икътисадый үсеш өстенлекләре белән үзара бәйләнеше;

авыл территорияләрен социаль проблемаларын хәл итүгә системалы якин килүне таләп итүче озак вакытка исәпләнган характеры;

авылның проблемалы мәсьәләләрен хәл итүгә дәүләт ярдәмен җәлеп итүне таләп итә торган югары чыгымлылык дәрәжәсе.

Ярдәмче программа максатларына ирешү авыл территорияләрендә яшәү шартларын яхшыртуга, агросәнәгать комплексында һәм тулаем авыл икътисадында инвестиция активлыгын үстерү өчен уңай шартлар тудыруга ярдәм итәчәк.

Ярдәмче программа максатларына ирешү өчен, авыл территорияләрен комплекслы үстерү өлкәсендә куелган бурычларны хәл итү зарурлыгын нигезләү булып түбәндәгеләр тора:

авыл җирлегендә хезмәт потенциалын формалаштыруга сизелерлек йогынты ясый торган тискәре демографик хәл;

авыл территорияләрендә социаль һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары белән тәмин ителешнең түбән дәрәжәсе;

авыл җирлегендә торак базары үсешенә түбән дәрәжә һәм авыл халкы өчен торак шартларын яхшырту проблемаларын хәл итү мөмкинлеге;

авыл җирлегендә яшәү мөхите буларак җәлеп итүчән булмавы һәм миграцион настроениеләр үсү, шул исәптән авыл яшьләре арасында да;

авыл халкының түбән социаль активлык дәрәжәсе;

жәмгыятьтә авыл территорияләрен үстерү перспективаларына уңай караш булмау.

Әлеге муниципаль программа «Авыл территорияләрен комплекслы үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасын раслау турында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенен кайбер актларына үзгәрешләр кертү хакында» Россия Федерациясе

Хөкүмәтенен 2019 елның 31 маендагы 696 номерлы карары белән расланган «Авыл территорияләрен комплекслы үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасы һәм «2013-2022 елларга Татарстан Республикасында авыл хужалыгын үстерү һәм авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын жайга салу» дәүләт программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 8 апрелендәге 235 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 25 апрелендәге 330 номерлы карары белән расланган «Авыл территорияләрен комплекслы үстерү» программасы, «Авыл территорияләрен комплекслы үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасын гамәлгә ашыру турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 14 маендагы 387 номерлы карары нигезендә эшләнде.

II. Программаның максатлары, бурычлары һәм көтелгән соңгы нәтижеләре, аны гамәлгә ашыру вакыты

Ярдәмче программаның максаты булып авыл территорияләрендә уңайлы тормыш шартлары булдыру, авылга һәм авылда яшәү рәвешенә уңай мөнәсәбәт формалаштыру тора.

Максатларга ирешү өчен, авыл халкының уңайлы торакка булган ихтыяжын канәгатьләндерү, авылны социаль-инженерлык төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү һәм автомобиль юллары белән тәмин итү мәсьәләләрен хәл итәргә кирәк.

Булган потенциалны нәтижәле файдалану, дәүләт ярдәме һәм бюджеттан тыш инвестицияләрне жәлеп итү куелган максатларга ирешергә мөмкинлек бирә.

Куелган максатларга һәм бурычларга ирешү түбәндәгеләрне тәмин итәчәк:

авыл территорияләрендә яшәүче гражданныр өчен гомуми мәйданы 5 868,8 мең кв. м. булган торак файдалануга тапшыру;

2 берәмлек компактлы торак төзелеше өчен мәйданчыкларны комплекслы төзекләндерү.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру вакыты: 2020-2025 еллар.

III. Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы

Ярдәмче программа түбәндәге чараларны үз эченә ала:

авыл территорияләрендә яшәүче гражданнырның торак шартларын яхшырту һәм торак урынны наемга алу шартнамәсе буенча бирелгән торак төзелеше;

авыл жирендә урнашкан торак пунктлада социаль һәм инженерлык инфраструктурасы объектларын комплекслы төзү, шул исәптән авыл территорияләрен төзекләндерү буенча чараларны гамәлгә ашыру, авыл территорияләрендә компактлы торак төзелеше өчен мәйданчыкларны комплекслы төзекләндерү проектларын гамәлгә ашыру, авыл территорияләрендә урнашкан инженерлык инфраструктурасы объектларын һәм компактлы торак төзелеше өчен мәйданчыкларны төзекләндерү проектларын гамәлгә ашыру, гомуми файдаланудагы автомобиль юллары челтәреннән авыл территорияләрендә урнашкан авыл торак пунктларының иҗтимагый әһәмиятле объектларына алып баручы каты өслекле гомуми файдаланудагы автомобиль юллары челтәрен үстерү.

Авыл территорияләрендә яшәүче гражданның торак шартларын яхшырту чараларының максаты – авыл халкын һәркем алырга мөмкин булган һәм уңайлы торак белән тәмин итү, авыл җирлегенә яшәу белгечләренә җәлеп итү һәм беркетү.

Авыл территорияләрендә яшәүче гражданның торак шартларын яхшырту мөмкинлеген арттыруны түбәндәге юл белән гамәлгә ашыру күздә тотыла:

авыл территорияләрендә торак төзү һәм сатып алу өчен федераль бюджет, Татарстан Республикасы бюджеты һәм муниципаль районнарның җирле бюджеты средстволары хисабына социаль түләүләр бирү;

алга таба сатып алу хокукы белән наем килешүләре буенча торак төзелешен федераль бюджет, Татарстан Республикасы бюджеты һәм муниципаль районнарның җирле бюджеты средстволары хисабына финанслашу;

торак төзегәндә (сатып алганда) ташламалы ипотека торак кредиты һәм ана (гаилә) капиталы механизмнарын куллану;

торак өлкәсендә инвестицион активлыкны стимуллаштыру нигезендә авыл җирендә торак төзелешне күләмен арттыру.

Татарстан Республикасы бюджетыннан авыл территорияләрендә яшәүче гражданның торак шартларын яхшырту һәм торак урынны наемга алу шартнамәсе буенча бирелгән торак төзелешне өчен муниципаль районнар бюджетларына субсидияләр бирү һәм бүлү Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән расланган кагыйдәләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Авыл җирлегендә урнашкан торак пунктларда социаль һәм инженерлык инфраструктурасы объектларын комплекслы төзү чараларын гамәлгә ашыру түбәндәге юнәлешләр буенча гамәлгә ашырыла:

авыл территорияләрен төзекләндерү;

авыл территорияләрендә газлаштыруны үстерү;

авыл территорияләрендә су белән тәмин итүне үстерү;

авыл территорияләрендә компактлы торак төзелешне өчен майданчыкларны комплекслы төзекләндерү проектларын гамәлгә ашыру;

инженерлык инфраструктурасы объектларын төзү һәм авыл территорияләрендә урнашкан майданчыкларны компактлы торак төзелешне өчен төзекләндерү проектларын тормышка ашыру;

гомуми файдаланудагы автомобиль юллары челтәреннән авыл территорияләрендә урнашкан авыл торак пунктларының иҗтимагый әһәмиятле объектларына, продукция җитештерү һәм эшкәртү объектларына алып баручы каты өслекле гомуми файдаланудагы автомобиль юллары челтәрен үстерү;

авыл территорияләрен (авыл агломерацияләрен) комплекслы үстерү проектларын гамәлгә ашыру.

Комплекслы төзелеш проектлары агросәнәгать комплексының тизләтелгән үсешне урыннарында, шул исәптән гамәлгә ашырылучы инвестицион проектлар территориясендә, агросәнәгать җитештерүенең заманча технологияләре өлкәсендә белемнәре булган яшәу белгечләренә җәлеп итеп, гамәлгә ашырылырга тиеш.

Авыл территорияләрендә урнашкан торак пунктларында социаль һәм инженерлык инфраструктурасы объектларын комплекслы төзүгә Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр бирү һәм бүлү Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән расланган кагыйдәләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

IV. Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү һәм аны нигезләү

Программаны гамәлгә ашыруны финанслауның гомуми күләме 248 881,7 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән федераль бюджеттан жәлеп итүгә планлаштырыла торган акчалар хисабына – 105 489,8 мең сум, Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына – 76 389,2 мең сум, муниципаль районнарның жирле бюджетлары хисабына – 2 204,2 мең сум, бюджеттан тыш чыганаclar хисабына – 64 798,5 мең сум.

Ярдәмче программа кысаларында граждaннарны тораc белән тәэмин итүдә дәүләт ярдәме күрсәтү, авыл жирендә социаль һәм инженерлык инфраструктурасының түбәндәге объектлары челтәрен үстерү күздә тотыла: бүлүче газ челтәрләре, локаль суүткәргечләр, гомуми файдаланудагы автомобиль юллары челтәреннән авыл территорияләрендә урнашкан авыл тораc пунктларының ижтимагый әһәмиятле объектларына, продукция житештерү һәм эшкәртү объектларына кадәр каты өслекле гомуми файдаланудагы автомобиль юллары челтәрен үстерү, шулай ук компактлы тораc төзелеше өчен мәйданчыкларны комплекслы төзекләндерү проектларына, инженерлык инфраструктурасы объектларын төзү һәм компактлы тораc төзелеше өчен мәйданчыкларны төзекләндерү проектларына, тораc төзелешен гамәлгә ашыру һәм төзелеш территориясендә граждaннар тормышы өчен уңай шартлар тудыру максатында жир кишәрлекләрен комплекслы үзләштерүне күздә тоткан авыл территорияләрен (авыл агломерацияләрен) комплекслы үстерү проектларына дәүләт ярдәме күрсәтү.

V. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру куркынычларын анализлау һәм әлеге куркынычлар белән идарә итү чараларын тасвирлау

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруда төп куркынычлар:

федераль законнар үзгәрү;

ярдәмче программаны төрле чыганаclarдан финанслау булмау яки тулы булмаган финанслау.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру куркынычы белән идарә итү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Авыл территорияләрен комплекслы үстерү «Россия Федерациясе дәүләт программасын раслау һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең кайбер актларына үзгәрешләр кертү турында» 2019 елның 31 маендагы 696 номерлы карары белән расланган «Авыл территорияләрен комплекслы үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасында каралган чараларны куллану нигезендә гамәлгә ашырыла.

«Авыл территориялөрөн комплекслы үстерү» программасының максаты, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары

Ярдәмче программаның максаты булып авыл территорияләрендә уңайлы тормыш шартлары булдыру, авылга һәм авылда ишәү рәвешенә уңай мөнәсәбәт формалаштыру тора.

Бурыч исеме	Төп чаралар исеме	Нәтижеләрен бәяләү индикаторлары, Үлчәү берәмлеге	Индикаторлар зурлыгы					
			2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Авыл халкын уңайлы торак белән тәэмин итү	Авыл территорияләрендә яшәүче гражданның торак шартларын яхшырту	Авыл территорияләрендә (авыл агломерацияләрендә) яшәүче гражданның өчен торак сафка бастыру, барлыгы, кв. метр, шул исәптән:	954	963,5	973,1	982,9	992,7	1002,6
		авыл территорияләрендә яшәүче гражданның торак шартларын яхшырту	288	289,0	291,9	294,8	297,8	300,7
		торак урынны наемга алу шартнамәсе буенча бирелә торган торак төзелеше	666	674,4	681,1	688,0	694,8	701,8
Авыл территорияләрен социаль һәм инженерлык инфраструктурасын үстерү	Авыл жирлегендә социаль һәм инженерлык инфраструктурасын үстерү	Бүлүче газ челтәрләрен гамәлгә кертү, км	-	-	-	-	-	-
Авыл территорияләрен социаль һәм инженерлык яктан тәзекләндерү	Авыл жирлегендә социаль һәм инженерлык инфраструктурасын үстерү	Локаль суүткәргечләрен гамәлгә кертү, км						
	автомобиль	Авыл торак пунктларының	-	-	-	-	-	-